

**Ghid
de elaborare a portofoliului de absolvire
a programelor de studii privind certificarea competențelor
pentru profesia didactică**

Conform Metodologiei - cadru de organizare a programelor de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică prezentată în O.M. 5745 din 13 septembrie 2012 , programul de formare psihopedagogică se finalizează cu examen de absolvire pentru fiecare nivel de certificare.

Examenul constă în elaborarea și susținerea unui portofoliu didactic. Acesta este un pachet de documente care reflectă sintetic nivelul și calitatea competențelor dobândite de absolvenți prin parcurgerea programului de formare psihopedagogică.

Pentru examenul de absolvire a fiecarui nivel de certificare în profesia didactică se alocă câte 5 credite, distinct de cele 30 de credite aferente disciplinelor și activităților didactice din curriculumul programului de formare psihopedagogică.

În cazul în care programul de formare psihopedagogică de 60 de credite este parcurs ca un program compact după absolvirea studiilor universitare, se susține examen de absolvire pentru fiecare nivel de certificare, cotate cu câte 5 credite fiecare.

Structura și conținutul portofoliului didactic se stabilesc prin metodologia proprie.

Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

**PORTOFOLIU DE EVALUARE FINALĂ A PROFESIONALIZĂRII ÎNȚIALE
PENTRU CARIERA DIDACTICĂ
MODULUL I, CICLUL DE LICENȚĂ**

A B S O L V E N T :

NUME , PRENUME.....

FACULTATEA.....

SPECIALIZAREA

SERIA

FORMA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

SESIUNEA / ANUL.....

NOTĂ: Ca pagină de titlu/copertă, absolventul poate să-i imprime o notă de personalizare.

CUPRINS

PARTEA I - CRITERII ÎN REALIZAREA PREGĂTIRII INIȚIALE PENTRU PROFESIUNEA DIDACTICĂ

- 1.Motivarea participării la modulul de profesionalizare didactică
- 2.Obiective și așteptări proprii în formarea ca profesor .
- 3.Autoaprecierea experienței proprii câștigate în ciclul de licență în realizarea profesionalizării didactice
- 4.Autoaprecierea portofoliului didactic final, ca instrument de formare inițială și evaluare sumativă. Propuneri ameliorative

PARTEA a II-a - CONȚINUTUL ȘI ORGANIZAREA MATERIALELOR

- 1.Conținutul documentar demonstrativ necesar
- 2.Criterii de organizare, prezentare, interpretare și autoapreciere critică a materialelor selectate

PARTEA a III-a - AUTOEVALUAREA CRITERIALĂ A COMPETENȚELOR - CHEIE

Reflecții personale asupra formării competențelor - cheie în faza inițială și în perspectivă :
obiective, demersuri, soluții

PARTEA a IV-a - SUSȚINEREA PORTOFOLIULUI

- 1.Criterii în pregătirea și desfășurarea susținerii
- 2.Textul detaliat și textul - schiță pentru susținere

PARTEA a V-a - EVALUAREA SUMATIVĂ PRIN ANALIZA PORTOFOLIULUI ȘI A SUSȚINERII LUI

- 1.Aprecierile - sinteză și certificative ale comisiei
- 2.Acordarea calificativului, în baza punctajului obținut

PARTEA I

CRITERII ÎN REALIZAREA PREGĂTIRII INIȚIALE PENTRU PROFESIUNEA DIDACTICĂ

NOTĂ: Din modul de completare să rezulte motivația profesională didactică, obiectivele urmărite, conceperea proprie a formării profesionale, eliminarea unor prejudecăți privind

profesiunea didactică, depășirea unor experiențe inadecvate, conceperea și elaborarea portofoliului ca instrument de formare și evaluare a nivelului profesionalizării didactice, precum și alte reflecții pregătitoare.

În sinteza finală, această parte va deschide susținerea portofoliului !

I. 1. Motivarea participării la Modulul I de profesionalizare didactică...

I. 2. Obiective și așteptări proprii la formarea ca profesor:

I.3. Autoaprecierea experienței proprii câștigate în ciclul de licență în realizarea profesionalizării didactice

I. 4. Autoaprecierea portofoliului didactic final, ca instrument de formare inițială și evaluare sumativă. Propuneri ameliorative

PARTEA a II-a

CONȚINUTUL SI ORGANIZAREA MATERIALELOR ÎN PORTOFOLIU

II. 1. CONȚINUTUL DOCUMENTAR DEMONSTRATIV

NOTĂ : Portofoliul va demonstra înțelegerea noilor cerințe privind calitatea profesionalizării pentru cariera didactică, atingerea la un nivel cât mai ridicat al realizării obiectivelor acesteia, al întocmirii lui ca instrument de evaluare sumativă și certificativă. Dar va evidenția și atingerea nivelului de maturizare așteptat în autoevaluarea și evaluarea formării profesionale specifice sau va sprijini autoevaluarea instituțională a DPPD.

Studentul - absolvent al Modulului I, corespunzător ciclului de licență, va include atunci în portofoliu documente, materiale considerate de el ca fiind reprezentative pentru activitatea depusă în sensul profesionalizării didactice, de-a lungul celor 3 ani, prin disciplinele cuprinse în planul de învățământ specific. Ele vor fi sistematizate criterial și autoevaluate conform finalităților formării profesionale și ale portofoliului.

Studentul - absolvent al Modulului II, corespunzător ciclului de master, va include atunci în portofoliu documente, materiale considerate de el ca fiind reprezentative pentru

activitatea depusă în sensul profesionalizării didactice, de-a lungul celor 2 ani, prin disciplinele cuprinse în planul de învățământ specific. Ele vor fi sistematizate criterial și autoevaluate conform finalităților formării profesionale și ale portofoliului

II. 2. CRITERII DE ORGANIZARE ȘI PREZENTARE, INTERPRETARE, AUTOAPRECIERE CRITICĂ A MATERIALELOR

NOTĂ: În funcție de calitatea înțelegerii importanței, esenței, scopurilor și obiectivelor specifice, studentul-absolvent va proceda, după acumulările din ciclul de licență, pe măsură ce a parcurs disciplinele Modulului I, al DPPD, în ultimul semestru (6), la selectarea materialelor acumulate (cap.II.1), pentru a completa evaluarea stadiului parcurs în profesionalizarea didactică.

În funcție de calitatea înțelegerii importanței, esenței, scopurilor și obiectivelor specifice, studentul-absolvent va proceda, după acumulările din ciclul de master, pe măsură ce a parcurs disciplinele DPPD, în ultimul semestru (4), la selectarea materialelor acumulate (cap.II.1), pentru a completa evaluarea stadiului parcurs în profesionalizarea didactică.

Selecția făcută după criterii de calitate va da măsura maturizării profesionale a absolventului, a responsabilizării sale, oferind și realizarea cu eficiență a evaluării criteriale finale și chiar a autoevaluării. Evident că anumite materiale, întocmite în timp, vor fi supuse unor corecții, completări, poate reconstrucții, adăugându-se și reflecții, interpretări proprii, din postura de profesor.

Fizic, tehnic, portofoliul se va prezenta ca un dosar (cu șină), o mapă, un biblioraft, în care sunt ordonate documentele și materialele ilustrative, conform cuprinsului tematic anunțat inițial. Sunt respectate acum și regulile de editare, tehnoredactare specifice.

În organizarea materialelor (7 minim) vor deveni criterii de structurare, urmând de exemplu, următorul model:

Materiale ilustrative pentru experiența proprie câștigată în formarea psihopedagogică

Nivelul I

Disciplina din Nivelul I al DPPD	Materiale elaborate, susținute, prelucrate propriu	Reflecții. Intrebări. Ipoteze. Soluții ameliorative
1. Psihologia educației	(1 minim)	
2. Pedagogie (4 module)	(2 minim)	
3. Didactica specialității	(1 minim)	
4. Practica pedagogică	(2 minim)	
5. Managementul clasei de elevi	(1 minim)	

Materiale ilustrative pentru experiența proprie câștigată în formarea psihopedagogică

Nivelul II

Disciplina din Nivelul II al DPPD	Materiale elaborate, susținute, prelucrate propriu	Reflecții. Intrebări. Ipoteze. Soluții ameliorative
1. Psihopedagogia adolescenților	(1 minim)	
2. Proiectarea și managementul proiectelor educaționale	(1 minim)	
3. Dezvoltări în didactica domeniului	(1 minim)	
4. Practica pedagogică	(2 minim)	

5. Discipline opționale	(2 minim)	

PARTEA a III-a
AUTOEVALUAREA CRITERIALĂ A
COMPETENȚELOR PROFESIONALE – CHEIE

Prin autoevaluarea acestora, absolventul conștientizează punctele tari și cele slabe ale formării, profesionalizării sale didactice, după parcurgerea Modulului I, respectiv Modulului II pentru a putea să susțină portofoliul, în termeni de succes, motivat, constructiv, ca și dialogul extins, pe marginea lui, cu comisia de evaluare.

În completarea scalei de autoevaluare următoare, pe baza a 4 nivele de apreciere (F.bine, Bine, Suficient, Insuficient) sunt autoanalizate critic, succesiv categoriile de competențe și indicatorii lor specifici.

REFLECȚII PERSONALE ASUPRA FORMĂRII COMPETENȚELOR -CHEIE PROPRII, DUPĂ ETAPA INIȚIALĂ ȘI ÎN PERSPECTIVĂ (CA PROCES, METODOLOGIE, NIVEL ATINS, ' DIFICILTĂȚI, DESCHIDERI, SOLUȚII, FACTORI)

PARTEA a IV-a - SUSTINEREA PORTOFOLIULUI

A. Cerințe generale

Pentru ca susținerea portofoliului, în fața comisiei de evaluare, să fie un demers de succes profesional, este necesar ca absolventul:

-Să abordeze cu seriozitate, responsabilitate această nouă modalitate de pregătire și evaluare a nivelului profesionalizării sale inițiale pentru cariera didactică, modificându-și astfel atitudinea în raport cu atenția acordată pregătirii de specialitate, dacă o consideră suficientă aici.

-Să parcurgă cu atenție ghidul oferit, alcătuit conform cerințelor, obiectivelor, așteptărilor puse în fața acestei profesionalizări didactice.

-Să rezolve succesiv și, după indicatori de calitate, pașii precizați în acumularea datelor necesare, prelucrarea și structurarea, interpretarea critică a lor, în raport cu finalitățile Modulului I, cu competențele profesionale așteptate, cu cerințele elaborării și susținerii portofoliului.

-Să abordeze acest demers ca o etapă inițială în pregătirea pentru această profesiune, căci profesorul este antrenat într-o formare continuă (de specialitate, psiho-pedagogică, metodică, managerială).

B. Înainte de depunerea portofoliului:

- Verificați din nou dacă l-ați elaborat, organizat, structurat, completat adecvat, dacă ați găsit și o soluție de prezentare corectă, chiar estetică, vă pune în valoare punctele tari ale nivelului formării ca profesor.

- Adăugați ultimele completări: documente, interpretări, precizări, corecții, reflecții.

C. Înainte de elaborarea textului pentru susținerea orală:

Revedeți și vă precizați:

- ce ați înțeles că înseamnă profesionalizarea pentru cariera didactică,

- care vă este motivarea orientării dvs., către aceasta,

- care vă este nivelul de informare actuală în problematică,

- care considerați că sunt punctele tari și cele slabe ale formării dvs. prin Modulul I, organizat de către DPPD,

- care vă sunt așteptările în continuarea pregătirii și în practicarea profesiei,

- ce proiecte credeți că veți dezvolta,

- care au fost dificultățile întâmpinate și ce ipoteze de soluționare formulați ș.a. Faceți un sumar al categoriilor de probleme întâlnite în întocmirea portofoliului,

încât acum să fie analizate adecvat pentru susținere.

- Revedeți componentele, structurarea, prezentarea, interpretările făcute în portofoliu, pentru a vă fixa punctele de reper, ca într-o hartă cognitivă, contribuțiile proprii, punctele tari și slabe ș.a.

D. În elaborarea textului detaliat și a schiței pentru susținere:

- Nu trebuie să detaliați prezentarea, decât pentru includerea sa în portofoliu, ca un plan (teme și subteme) sau ca o hartă cognitivă (ca o reprezentare grafică a problematicii), ca sprijin pentru prezentarea orală. Nu uitați că veți face o prezentare liberă (15 - 20 minute), fiind și aceasta o notă în plus în aprecierea maturizării dvs. profesionale.

-Pentru comisie, este indicat ca acest text / plan / hartă cognitivă să fie apoi prezentat (3 - 5 pagini) în portofoliu, pentru o mai clară identificare a nivelului la care vă prezentați, urmărind problemele principale ale profesionalizării didactice, dar trecute prin filtrul autoevaluării.

-Includeți în text și trimiterile la datele semnificative din portofoliu: situații, interpretări, ipoteze, argumente, mijloace, rezultate, evaluări, reflecții personale, perspective de evoluție.

-Nu vă prezentați la susținere fără această schiță, căci timpul este limitat, pentru susținerea propriu-zisă și dialogul cu comisia de evaluare. Iar având în vedere și climatul specific unui examen, nu veți putea altfel atinge satisfăcător problematica, fără sprijin.

-În pregătirea susținerii, studiați cu atenție și grila criterială finală, baremul stabilit în evaluarea portofoliului și a susținerii lui, de către comisie

E. În susținerea orală a portofoliului:

-Nu uitați că aceasta este deja o situație autentică, în care vă manifestați ca profesor (novice, încă), iar prestația dvs. este un criteriu de evaluare și un punct de plecare pentru dialogul ulterior, inițiat de către comisie, pentru clarificare, dacă este necesar.

-Inventariați succint principalele probleme evidențiate în portofoliu, cu aspecte rezolvate și nerezolvate, cu punctarea poziției critice. Utilizați limbajul pedagogic adecvat și exprimarea fluentă, expresivă a profesorului.

-Precizați clar, concis obiectivele urmărite în raport cu profesionalizarea dvs. ca profesor, modalitățile folosite în construirea și structurarea portofoliului, criteriile după care îi apreciați eficiența, calitatea ca instrument de evaluare a nivelului atins în această formare.

-Prezentați succint rezultate ale autoevaluărilor făcute în portofoliu, pe diferite probleme, în mod critic, folosind chiar o scală de valorizare, prin calificative, pentru a demonstra iarăși nivelul maturizării, responsabilizării, al afirmării autocunoașterii, ca viitor profesor.

- Prezentați argumente pertinente în demonstrarea câștigurilor profesionale, formative realizate, ca și în depășirea dificultăților, abordărilor inadecvate, formulând întrebări, ipoteze, soluții.

-Prezentați succint concluziile asupra valorii portofoliului în profesionalizarea dvs. didactică, asupra modalităților de formare utilizate în parcurgerea Modulului I și formulați propuneri pentru perfecționarea curriculumului, a activităților și procedurilor specifice, inclusiv a portofoliului și a modului de evaluare sumativă a absolventului DPPD.

-Evitați dintre greșelile tipice: nepregătirea din timp a schiței de prezentare a portofoliului, confundarea unui asemenea portofoliu cu doar un dosar - colecție de materiale

de la activitățile seminariale sau/și de la practica pedagogică, neputința evitării blocajului emoțional și solicitarea unor puncte de sprijin (altele decât schița pregătită), lecturarea textului compus în dauna prezentării orale a susținerii, neevidențierea principalelor argumente, neexprimarea punctelor proprii de vedere, exprimarea impersonală etc. Așa cum trebuie să se prezinte un profesor!

IV. 2. TEXTUL - DETALIAT ȘI TEXTUL - SCHIȚĂ PENTRU SUSȚINERE

NOTĂ: Textul elaborat, după criteriile de mai sus, dar într-o notă personală, este inclus în portofoliu, pentru a fi analizat și de către comisie, în prealabil. În susținere, textul - schiță poate fi însoțit și de o prezentare video, utilizând retroproiectorul sau videoproiectorul